

بسمه تعالی

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۰/۹/۲۴ به پیشنهاد مشترک وزارت کشور (سازمان مدیریت بحران کشور) و سازمان حفاظت محیط زیست و به استناد بند (س) ماده (۱۴) قانون مدیریت بحران کشور - مصوب ۱۳۹۸ - آیین نامه اجرایی بند یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی بند (س) ماده ۱۴ قانون مدیریت بحران کشور

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

۱- سازمان: سازمان مدیریت بحران کشور.

۲- قانون: قانون مدیریت بحران کشور - مصوب ۱۳۹۸.

۳- دستگاه های اجرایی: دستگاه های موضوع ماده (۲) قانون.

۴- دستگاه مسئول: دستگاهی که در ارتباط با فعالیت مورد نظر دارای وظایف قانونی است.

۵- دستگاه همکار: دستگاهی که در چهارچوب اختیارات قانونی خود و با توجه به ظرفیت های اجرایی با هماهنگی دستگاه مسئول، عهده دار بخشی از وظایف و پاسخگویی مسئولیت محول شده می باشد. سازوکار همکاری بر اساس توافق میان دستگاه مسئول و همکار تعیین می گردد.

۶- مواد خطرناک: کلیه مواد با ماهیت شیمیایی، زیستی (بیولوژیک)، پرتوزا و انفجاری و با منشأ طبیعی و یا مصنوعی که به صورت مایع، جامد و گاز در محیط وجود دارند و در صورت عدم مدیریت صحیح و عدم رعایت ایمنی در زمان تولید، حمل و نقل، بارگیری، نگهداری، تخلیه و مصرف یا امحا می توانند باعث انفجار، آتش سوزی، خرابی تجهیزات، مسمومیت، سوختگی، دریافت تشعشع، بیماری و مرگ انسان یا حیوان و اثرات زیان بار بر روی گیاهان و محیط زیست گردند. مواد خطرناک بر اساس خصوصیات خود در نه گروه به شرح زیر طبقه بندی می شوند:

الف- گروه اول: مواد منفجره.

ب- گروه دوم: گازها.

پ- گروه سوم: مایعات قابل اشتعال.

ت- گروه چهارم: جامدات قابل اشتعال.

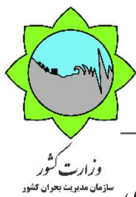
ث- گروه پنجم: اکسیدکننده ها و پراکسیدهای آلی.

ج- گروه ششم: مواد سمی و عفونی.

چ- گروه هفتم: مواد پرتوزا.

ح- گروه هشتم: مواد خورنده.

خ- گروه نهم: سایر مواد خطرناک.

۷- شماره شناسایی بین‌المللی ماده (عدد UN): شماره‌ای که بر اساس تفاهم‌نامه (پروتکل) های شماره‌گذاری کارگروه تخصصی حمل و نقل کالاهای خطرناک ملل متحد به صورت عدد چهار رقمی برای شناسایی مواد خطرناک تعیین شده است.

۸- شماره کملر: شماره‌ای که به صورت دو یا سه رقم و یک حرف، بیانگر میزان آسیب‌رسانی ماده خطرناک است و در ردیف شماره‌های مربوط به اقدامات اضطراری می‌باشد و بر روی حامل‌های استاندارد مواد خطرناک درج می‌گردد.

۹- لوزی خطر: نمادی بین‌المللی مشتمل بر چهار رنگ قراردادی و در ردیف شماره‌های مربوط به اقدامات اضطراری که شدت احتمالی مخاطرات بهداشتی (آبی)، قابلیت اشتعال (قرمز)، واکنش‌پذیری (زرد) و خطرات خاص (سفید) ناشی از مواد خطرناک را بر حسب درجه خطرزایی (از درجه صفر تا درجه چهار در هر بخش) نشان می‌دهد. از این لوزی برای شناسایی خطرات مربوط به یک ماده خطرناک استفاده می‌شود تا عوامل دست‌اندرکار استفاده از این مواد با آگاهی از نوع مخاطره مربوط، دچار صدمه و آسیب نشوند.

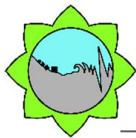
۱۰- برگه اطلاعات ایمنی ماده خطرناک: برگه‌ای شامل (۱۶) مورد اطلاعات اساسی مواد شیمیایی که مشخصات کلی ماده و خلاصه‌ای از مهم‌ترین خطرات بهداشتی، ایمنی، محیط‌زیستی آن را به همراه اقدامات پیشگیرانه و حفاظتی، واکنش در شرایط اضطراری، حوادث مواد خطرناک نظیر انفجار، آتش‌سوزی، تماس پوستی، مواجهه تنفسی یا گوارشی، نشت، ریزش، رها شدن در محیط، خطرات پرتوگیری و پخش مواد پرتوزا و مانند آن در مراحل مختلف نگهداری، حمل، انبارداری، جابه‌جایی و مصرف مواد خطرناک مشخص می‌کند و باید توسط تولیدکننده یا متصدی کالا تهیه و ارائه شود.

۱۱- حد مجاز مواجهه شغلی: حدود تماس شغلی کارکنان با آلاینده‌های محیط کار و عوامل زیان‌آور محیط کار می‌باشد. مقادیر و غلظت‌های مجاز مواجهه با عوامل شیمیایی در سه گروه متوسط وزنی زمانی (OEL-TWA)، حد مواجهه شغلی کوتاه‌مدت (OEL-STEL) و حد مجاز مواجهه سقفی (OEL-C) توسط مرکز سلامت محیط و کار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تعیین و ابلاغ می‌گردد.

۱۲- آرایه (ماتریس) سازگاری یا تجانس شیمیایی: به میزان ثبات و پایداری یک ماده خطرناک در هنگام ترکیب یا هم‌جواری با ماده دیگر اطلاق می‌گردد. بر این اساس، نحوه قرارگیری و چینش مواد شیمیایی در کنار هم که در زمان بارگیری، تخلیه و قرارگیری در انبار، اهمیت ویژه‌ای می‌یابند، در آرایه (ماتریس) سازگاری یا تجانس شیمیایی بیان می‌گردد.

۱۳- تأسیسات مواد خطرناک: هرگونه تأسیسات صنعتی و فراورشی شامل کلیه شرکت‌ها، سازمان‌ها، کارخانه‌ها، مؤسسات اعم از دولتی و غیردولتی که حسب ماهیت ذاتی، یکی از نه گروه مواد خطرناک را در حجم عمده تولید، مصرف، منتقل، ذخیره و بارگیری می‌نمایند.

۱۴- مسئول تأسیسات: بالاترین مقام اجرایی که مسئولیت مدیریت ایمنی عملیات و نگهداری تأسیسات مواد خطرناک را بر عهده دارد.

۱۵- متصدی کالا: صاحبان مشاغل، اصناف و کارگاه‌های مرتبط با تولید، فروش، واردات و صادرات مواد خطرناک که ملزم به دریافت پروانه تخصصی و فنی از وزارت صنعت، معدن و تجارت، مطابق ماده (۱۳) قانون نظام صنفی کشور مصوب ۱۳۸۲ هستند و این مواد را تولید، مصرف، توزیع و نگهداری می‌نمایند.

۱۶- متصدی حمل و نقل: کلیه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات حمل و نقل، سازمان‌ها، کارخانه‌ها و مانند آنها اعم از دولتی و غیردولتی که به حمل و نقل محموله‌های خطرناک (تولیدات یا مواد اولیه) مبادرت می‌ورزند و دارای پروانه فعالیت معتبر از وزارت راه و شهرسازی می‌باشند.

۱۷- سامانه ملی مواد خطرناک: سامانه جامع رهگیری، پایش و مدیریت خطرپذیری مواد خطرناک کشور که اطلاعات کلیه مواد خطرناک در آن بارگذاری و به‌روزرسانی می‌شود.

۱۸- گواهی‌نامه ایمنی: گواهی‌نامه قابل صدور توسط مراجع حقوقی ذی‌صلاح و یا دستگاه اجرایی متولی که در آن صحت رعایت موارد ایمنی در حمل و نقل، نگهداری، تولید و مصرف مواد خطرناک توسط مسئول ایمنی مرتبط با هر نوع از مواد مورد بازرسی و ارزیابی قرار می‌گیرد.

۱۹- واحد/اداره/سازمان آتش‌نشانی: منظور از واحد، بخش آتش‌نشانی تخصصی مربوط به دستگاه‌های اجرایی، منظور از اداره، اداره آتش‌نشانی مستقر در شهرها (زیر نظر شهرداری) و منظور از سازمان، سازمان آتش‌نشانی مستقر در تهران (زیر نظر شهرداری) می‌باشد.

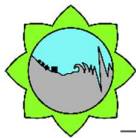
۲۰- پسماند: مواد جامد، مایع و گاز (غیر از فاضلاب) که به طور مستقیم یا غیرمستقیم حاصل از فعالیت انسان است و از نظر تولیدکننده، زائد تلقی می‌گردد. پسماندها به پنج گروه عادی، بیمارستانی، ویژه، کشاورزی و صنعتی تقسیم می‌شوند.

۲۱- فرمانده میدان: شخص حقیقی و دارای صلاحیت و توانمندی‌های تخصصی لازم که به تشخیص فرمانده عملیات پاسخ به بحران، منصوب و در سطوح شهرستانی، استانی و ملی مسئولیت تخصصی عملیات فرماندهی، برنامه‌ریزی، ساماندهی، مدیریت و رهبری صحنه یا منطقه وقوع حادثه یا سانحه را در کلیه ابعاد پاسخ به شرایط اضطراری متناسب با نوع بحران بر عهده دارد.

۲۲- پرتوگیری: عمل یا شرایط قرار گرفتن در معرض تابش پرتو طبق تعریف مرکز نظام ایمنی هسته‌ای کشور که می‌تواند شامل پرتوگیری خارجی (از منابع خارج از بدن) یا پرتوگیری داخلی (از منابع داخل بدن) باشد.

۲۳- مواد و تجهیزات پرتوزا: مواد و تجهیزاتی که به دلیل وجود پدیده پرتوزایی در آنها، طبق قوانین ملی یا به واسطه مقررات و ضوابط مرکز نظام ایمنی هسته‌ای کشور تحت نظارت واحد قانونی مربوط قرار می‌گیرد.

۲۴- واحد قانونی: هریک از دستگاه‌های اجرایی که در چهارچوب وظایف و اختیارات تعریف‌شده، قانوناً عهده‌دار مسئولیت نظارت بر الزامات مرتبط با مواد خطرناک نه‌گانه مندرج در بند (۶) ماده (۱) این آیین‌نامه در مراحل مختلف نگهداری، حمل، مصرف و ایمنی مواد خطرناک می‌باشند.

۲۵- پاسخ اولیه: استفاده از ظرفیت‌ها و منابع در اختیار واحد/ اداره/ سازمان آتش‌نشانی در حوزه استحفاظی محل رخداد حادثه، به‌منظور انجام اقدامات ایمنی لازم برای حذف، بازرسی، کاهش و یا ایجاد حریم مناسب جهت حفاظت از افراد در معرض خطر تا زمان رسیدن دستگاه مسئول بر اساس مفاد این آیین‌نامه.

۲۶- بازبینی ایمنی پیش از راه‌اندازی: فرایندی بر مبنای ارزیابی مستندات و صحت‌گذاری میدانی که به‌منظور حصول اطمینان از یکپارچگی ماشینی تأسیسات، وجود/استقرار مؤلفه‌های ایمنی موردنیاز و عملیاتی بودن و آماده به کار بودن آنها قبل از ورود ماده خطرناک به تأسیسات مربوط انجام می‌شود.

ماده ۲- کلیه مراحل فرایند مدیریت مواد خطرناک موضوع بند (۶) ماده (۱) این آیین‌نامه در قلمروی جمهوری اسلامی ایران مشمول این آیین‌نامه می‌باشد.

ماده ۳- تا زمان تدوین فهرست ملی مواد خطرناک موضوع ماده (۵۱) این آیین‌نامه، فهرست مواد خطرناک مندرج در آخرین ویرایش کتاب راهنمای پاسخ اضطراری (-Emergency Response Guide- (DOT)) مرجع فهرست مواد خطرناک مشمول این آیین‌نامه می‌باشد.

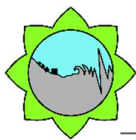
ماده ۴- رعایت آرایه (ماتریس) سازگاری یا تجانس شیمیایی در کلیه مراحل تولید، حمل و نقل، نگهداری و انبارداری در زنجیره تأمین مواد خطرناک توسط متصدی کالا و حمل و نقل الزامی است.

ماده ۵- دستگاه‌های موضوع بند (س) ماده (۱۴) قانون و وزارت راه و شهرسازی مکلفند تمامی محیط‌های در ارتباط با مواد خطرناک تحت نظر خود را متناسب با نوع و میزان ماده خطرناک بر اساس استانداردهای مرتبط تجهیز نمایند. همچنین مسئولیت نظارت و بررسی دوره‌ای بر تأمین ایمنی و حفاظت مواد خطرناک، استانداردها و اسناد مورد نیاز ایمنی اماکن، تأسیسات، کارخانه‌ها، مراکز و نظایر آن که مرتبط با مواد خطرناک است، بر عهده واحد قانونی مربوط می‌باشد.

تبصره- با توجه به استقرار بخش خصوصی در شهرک‌ها و واحدهای صنعتی، تأمین تجهیزات ایمنی و رفع آلودگی به عهده بخش خصوصی مربوط و نظارت و بررسی دوره‌ای تأمین ایمنی و حفاظت مواد خطرناک بر عهده واحد قانونی مرتبط خواهد بود.

ماده ۶- درج اطلاعات کلیدی ایمنی، مخاطرات و اقدام اضطراری در مراحل بسته‌بندی و برچسب‌گذاری مواد خطرناک روی حامل/ ناوگان/ محصول مطابق ضوابط ملی الزامی می‌باشد. در صورت فقدان ضوابط ملی، لازم است از استانداردها و ضوابط بین‌المللی استفاده شود. این اطلاعات می‌تواند شامل برگه اطلاعات ایمنی ماده خطرناک، لوزی خطر، علائم استاندارد خطر، شماره شناسایی ماده، شماره کملر و مانند آن باشد.

ماده ۷- دستگاه‌های موضوع بند (س) ماده (۱۴) قانون و وزارت راه و شهرسازی موظفند علاوه بر رعایت مفاد این آیین‌نامه نسبت به تأمین ایمنی و نگهداری، تدوین و ابلاغ شیوه‌نامه‌ها، رویه‌های اجرایی و دستورالعمل‌های متناسب با نگهداری، حمل و مصرف مواد خطرناک در حوزه وظایف و قوانین دستگاه متبوع در تأسیسات مواد خطرناک یا اماکن پرخطر تحت مدیریت خود اقدام نمایند.

تبصره- برای نظارت بر فرایندهای واپایش (کنترل) در کلیه فعالیت‌های مرتبط با مواد خطرناک در سازمان‌ها، شرکت‌ها، کارگاه‌ها و انبارها، ساماندهی واحد/ بخش ایمنی، بهداشت و محیط‌زیست ضروری می‌باشد.

ماده ۸- مسئولیت تأمین ایمنی در تأسیسات مواد خطرناک بر عهده مسئول تأسیسات و در اصناف، اماکن و مشاغل مشمول قانون نظام صنفی کشور بر عهده متصدی کالا و در فرایند حمل و نقل مواد خطرناک بر عهده متصدی حمل و نقل مطابق با ضوابط و دستورالعمل‌های مصوب و استانداردهای مربوط است.

تبصره ۱- تولیدکنندگان و واردکنندگان مواد خطرناک موظف به تهیه برگه اطلاعات ایمنی ماده خطرناک بر اساس استانداردهای مربوط هستند و لازم است این برگه در فرایند حمل، انبارش، مصرف و فروش مواد خطرناک درج شده باشد.

تبصره ۲- علامت‌گذاری پسماندهای هسته‌ای و پرتوی بر اساس مقررات و ضوابط مرکز نظام ایمنی هسته‌ای کشور (سازمان انرژی اتمی ایران) صورت می‌پذیرد. همچنین علامت‌گذاری پسماندهای غیرهسته‌ای با نظارت سازمان حفاظت محیط زیست انجام می‌گردد.

تبصره ۳- مسئولیت تأمین ایمنی در تولید و بسته‌بندی مواد خطرناک بر عهده متصدی کالا و دستگاه مسئول مربوط می‌باشد.

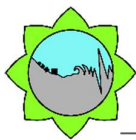
ماده ۹- بر اساس قانون حفاظت در برابر اشعه -مصوب ۱۳۶۸- سازمان انرژی اتمی ایران واحد قانونی ناظر بر استفاده ایمن از انرژی هسته‌ای و منابع پرتوی کشور می‌باشد و در این راستا رعایت مقررات و ضوابط مصوب آن سازمان در انجام هر گونه فعالیت پرتوی در سطح کشور توسط بهره‌برداران و دارندگان پروانه/ مجوز الزامی است.

ماده ۱۰- کلیه دستگاه‌های اجرایی مرتبط با مواد خطرناک موظفند ظرف یک سال از تاریخ تصویب این آیین‌نامه، نسبت به تدوین برنامه آموزشی و برگزاری دوره‌های آموزشی ایمنی متناسب با مواد خطرناک برای تمامی کارکنان شاغل (اعم از رسمی، قراردادی، پیمانی و یا سایر عناوین همکاری) در تأسیسات مواد خطرناک، توسط مراکز ذیصلاح و مورد تأیید دستگاه مسئول اقدام نمایند. دوره‌های آموزشی گذرانده‌شده کارکنان در سوابق آموزشی ایشان درج می‌گردد.

تبصره ۱- واگذاری مشاغل مربوط به تأسیسات مواد خطرناک به افراد، منوط به گذراندن دوره آموزشی ایمنی متناسب با نوع ماده خطرناک است.

تبصره ۲- در خصوص دوره‌هایی که به تشخیص دستگاه مسئول نیاز به بازآموزی دارند، متناسب با برنامه آموزشی موضوع این ماده اقدام می‌گردد.

ماده ۱۱- کلیه دستگاه‌های اجرایی مسئول و همکار در حوزه مواد خطرناک، باید به نحوی در اسناد مناقصات و شرایط خصوصی قراردادهای برنامه‌ریزی و اقدام نمایند که کارکنان مرتبط با حوزه مواد خطرناک در شرکت‌های مشاور و پیمانکار، به تشخیص دستگاه اجرایی مربوط موظف به ارائه گواهینامه‌های مورد قبول یا شرکت در دوره‌های آموزشی و بازآموزی مورد نظر دستگاه مسئول و اخذ نمره قبولی گردند.

ماده ۱۲- کلیه دستگاه‌های مرتبط با حمل و نقل مواد خطرناک موظفند با هماهنگی وزارت راه و شهرسازی نسبت به تعیین عناوین دوره‌های آموزشی و سرفصل‌های مورد نیاز متصدیان و رانندگان ناوگان حمل و نقل مواد خطرناک در حوزه تخصصی مربوط اقدام نمایند.

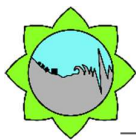
ماده ۱۳- به منظور کاهش سطح خطر در کلیه تأسیسات مواد خطرناک، دستگاه‌های اجرایی مربوط موظف به انجام مطالعات تحلیل مخاطرات فرایندی می‌باشند. تحلیل خطرات فرایندی حداقل باید با استفاده از روش‌های کیفی و کمی بر اساس استانداردها و رویه‌های عمل ملی و بین‌المللی، متناسب با نوع تأسیسات انجام گردد. این مطالعات باید در بازه زمانی حداکثر هفت‌ساله یا پس از تغییرات عمده در تأسیسات، بازبینی و به‌روزرسانی شود.

ماده ۱۴- دستگاه‌های بند (س) ماده ۱۴ قانون و وزارت راه و شهرسازی در حیطه تخصصی و در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط، موظف به احصای عناوین استانداردهای تخصصی موردنیاز در حوزه مواد خطرناک می‌باشند. کلیه دستگاه‌های مذکور موظفند ظرف شش ماه پس از احصای عناوین استانداردهای ملی موردنیاز، پیش‌نویس استانداردهای تخصصی خود را برای طرح و تصویب به سازمان ملی استاندارد ایران ارائه نمایند.

ماده ۱۵- سازمان موظف است با همکاری دستگاه‌های بند (س) ماده ۱۴ قانون، وزارت راه و شهرسازی، وزارت اطلاعات و شورای امنیت کشور ظرف یک سال از تاریخ تصویب این آیین‌نامه، سامانه ملی مواد خطرناک کشور را طراحی و راه‌اندازی نماید. تدوین شیوه‌نامه اجرایی بارگذاری اطلاعات در این سامانه بر عهده کارگروه مواد خطرناک موضوع ماده (۵۱) این آیین‌نامه است که پس از تأیید وزارت اطلاعات و شورای امنیت کشور لازم‌الاجرا می‌باشد. این سامانه دارای طبقه‌بندی امنیتی است و موارد امنیتی در ایجاد، نگهداری و بارگذاری داده‌ها، اطلاعات و دسترسی به آن باید توسط سازمان لحاظ شود.

تبصره ۱- دستگاه‌های اجرایی و بخش خصوصی موظف به همکاری در تکمیل و به‌روزرسانی داده‌ها و اطلاعات سامانه ملی مواد خطرناک با رعایت مسائل امنیتی می‌باشند. سازمان‌های امدادی، وزارت اطلاعات، وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سازمان پدافند غیرعامل کشور، استانداری‌ها، وزارت راه و شهرسازی، ستاد کل نیروهای مسلح و کلیه دستگاه‌های مسئول و همکار مرتبط در فرایند مدیریت مواد خطرناک در صورت نیاز تخصصی و برحسب مأموریت محول شده و متناسب با سطوح امنیتی باید امکان دسترسی به این سامانه را داشته باشند. سطح و شیوه دسترسی دستگاه‌های یادشده تابع شیوه‌نامه موضوع این ماده است.

تبصره ۲- مسئولیت به‌روزرسانی بخش مواد شیمیایی در این سامانه بر عهده وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، نفت و نیرو در حیطه وظایف خود، در بخش مواد پرتوزا، بر عهده سازمان انرژی اتمی ایران، در بخش مواد زیستی و عفونی حوزه انسان، بر عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، در بخش مواد زیستی و عفونی، سموم سنواتی و کودهای شیمیایی حوزه کشاورزی و دام، بر عهده وزارت جهاد کشاورزی، در بخش مواد منفجره، بر عهده وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، در بخش حمل و نقل و عبور (ترانزیت) مواد خطرناک، بر عهده وزارت راه و شهرسازی، در بخش پسماند خطرناک، بر عهده سازمان حفاظت محیط‌زیست، در بخش حوادث و بانک اطلاعات اماکن پرخطر در این

سامانه و در محدوده شهرها و اماکن مسکونی خارج از حیطه وظایف دستگاه‌های موضوع بند (س) ماده ۱۴ قانون بر عهده سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور و سازمان‌های امدادی و مسئولیت به‌روزرسانی بخش بانک اطلاعات انبارهای انباشت و واردات مواد خطرناک در این سامانه بر عهده گمرک جمهوری اسلامی ایران و سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی می‌باشد.

ماده ۱۶- واردات هرگونه مواد خطرناک به کشور باید با اخذ مجوزهای لازم از واحدهای قانونی مربوط صورت پذیرد و واحد قانونی صادرکننده مجوز نسبت به بارگذاری مجوز ورود، با در نظر داشتن ملاحظات امنیتی در سامانه موضوع ماده (۱۵) این آیین‌نامه اقدام نماید.

ماده ۱۷- گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است با همکاری سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی، کلیه مواد خطرناک مشکوک و بلا تکلیف و مواد خطرناک فاسدشده‌ای که در مبادی ورودی کشور هستند و یا به پسماند مواد خطرناک تبدیل شده‌اند را با نظارت سازمان حفاظت محیط‌زیست و استعلام از دستگاه اجرایی صادرکننده مجوز واردات، ضمن رعایت آرایه (ماتریس) سازگاری یا تجانس شیمیایی در انباری ویژه که از قبل مکان‌یابی شده است، از سایر مواد جداسازی و انبارش نماید. دستگاه اجرایی صادرکننده مجوز واردات باید در حداقل زمان ممکن و متناسب با نوع مواد خطرناک ظرف یک ماه پس از آن نسبت به تعیین تکلیف این مواد اقدام کند.

تبصره - در خصوص مواد خطرناک بلا تکلیف و بلا تصدی که در انبارهای گمرک کشور باقی مانده‌اند، متناسب با سطح خطر مواد انبارشده و یا در صورتی که حداکثر سه ماه به تشخیص گمرک جمهوری اسلامی ایران و برگه اطلاعات ایمنی ماده خطرناک از مدت ماندگاری آنها در انبارها گذشته باشد، وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارت کشور موظف است ضمن طراحی سازوکار لازم جهت امحا، خروج یا هر عملیات دیگر به‌منظور رفع خطر را از طریق سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی کشور و گمرک جمهوری اسلامی ایران با نظارت سازمان حفاظت محیط‌زیست با هماهنگی دستگاه مسئول، اقدام نماید.

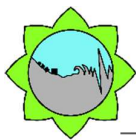
ماده ۱۸- مسئولیت تأمین ایمنی مواد خطرناک در مدت حمل با متصدی حمل دارای مجوز حمل کالاهای خطرناک و پس از تحویل، با مرجع تحویل‌گیرنده می‌باشد.

تبصره ۱- کلیه اطلاعات ایمنی و شرایط حفظ و نگهداری کالاهای خطرناک مرتبط با حمل و نقل، نگهداری، توزیع و مصرف آن، باید در قالب برگه مشخصات ایمنی کالا (MSDS) از ناحیه تولیدکننده یا صاحب کالا، قبل از آغاز حمل از ناحیه فرستنده کالا و قبل و یا همزمان با تحویل کالا به گیرنده کالا در مقصد ارائه شود.

تبصره ۲- در مدت‌زمان نگهداشت مواد خطرناک در گمرک، مسئولیت تأمین ایمنی به عهده اداره امور گمرکی ذی‌ربط می‌باشد.

تبصره ۳- مسئولیت تأمین ایمنی در هنگام حمل و نقل مواد پرتوزای وارداتی، مطابق مقررات و ضوابط مرکز نظام ایمنی هسته‌ای کشور، بر عهده متصدی حمل و نقل و متصدی کالا می‌باشد.

ماده ۱۹- نظارت بر رعایت مقررات و ضوابط جاری کشور در موضوع حمل و نقل مواد خطرناک (داخلی و عبوری (ترانزیت)) مطابق با رویه‌های موجود بر عهده نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و وزارت راه و شهرسازی است.

وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح مسئولیت نظارت بر رعایت مقررات و ضوابط مربوط در حوزه‌های ذی ربط را دارا می‌باشد. سازمان‌ها و دستگاه‌های مرتبط ملزم به همکاری در نظارت و تأمین و به‌روز نگه‌داشتن تجهیزات نظارتی متناسب بر اساس ماده خطرناک مرتبط در مرزبانی‌ها و اداره امور گمرکی مستقر در مرزها می‌باشند.

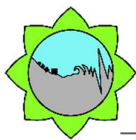
تبصره ۱- وزارت راه و شهرسازی و واحدهای قانونی مرتبط با مواد خطرناک ملزم به نظارت بر حمل و نقل مواد خطرناک از مبدأ مرزهای رسمی کشور می‌باشند. سازمان امور گمرکی نیز موظف است در مرزهایی که مواد خطرناک وارد یا صادر می‌شود، محل نگهداری مناسب را مطابق با استانداردهای ملی و بین‌المللی به تشخیص واحد قانونی مربوط تأمین نماید.

تبصره ۲- در صورت فقدان یا کمبود تجهیزات پایش و بازرسی مواد خطرناک در مرزبانی یا گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان امور گمرکی موظف است با همکاری دستگاه اجرایی مسئول، بر اساس طبقه‌بندی نه‌گانه مواد خطرناک نسبت به تهیه و نصب تجهیزات مربوط اقدام نماید. هر یک از دستگاه‌های موضوع بند (س) ماده (۱۴) قانون و افراد حقیقی و حقوقی ذی‌نفع، با مسئولیت گمرک جمهوری اسلامی ایران و به تشخیص دستگاه مسئول، موظفند تجهیزات مربوط را برای پایش مواد در اختیار مرزبانی یا اداره امور گمرکی دستگاه مربوط قرار دهند.

تبصره ۳- اگر محموله‌ای به تشخیص واحد قانونی، مرزبانی و یا اداره امور گمرکی مربوط مشکوک به دارا بودن منبع/ مواد/ آلودگی هسته‌ای و یا پرتوزا باشد، مرزبانی و یا اداره امور گمرکی مربوط موظفند ضمن رعایت مقررات و ضوابط مرکز نظام ایمنی هسته‌ای کشور و برقراری ایمنی و امنیت موقت محموله مشکوک، در خصوص انتقال به محل نگهداری ایمن با سازمان انرژی اتمی ایران هماهنگی لازم را به عمل آورند. سازمان انرژی اتمی ایران موظف است پس از دریافت اسناد و مدارک محموله، در صورت تشخیص، تجهیزات و گروه تخصصی مربوط به ایمن‌سازی و مهار منابع پرتوزا را در کوتاه‌ترین زمان ممکن به مرزبانی و یا اداره امور گمرکی مربوط اعزام نماید. در این خصوص می‌توان به تشخیص و راهنمایی سازمان انرژی اتمی ایران، از ظرفیت گروه‌های آمادگی و مقابله محلی/ استانی مدیریت بحران استفاده نمود.

ماده ۲۰- حمل و نقل هرگونه ماده خطرناک در کشور در صورتی مجاز است که پروانه/ مجوزهای لازم از واحدهای قانونی مربوط اخذ شود و محموله مورد نظر دارای اسناد و برگه (فرم)های کالای خطرناک، برگه اطلاعات ایمنی، شرایط نگهداری و حمل و نقل استاندارد باشد.

ماده ۲۱- متصدی حمل و نقل موظف است قبل از صدور بارنامه، مجوزهای لازم را از مبادی ذی ربط مواد خطرناک دریافت نماید. متصدیان حمل و نقل جهت اخذ مجوز برای حمل و نقل و عبور مواد خطرناک پرتوزا از سازمان انرژی اتمی ایران، مواد منفجره از وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، مواد مخدر با مصارف دارویی از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مواد بیولوژیک (زیستی) حوزه انسان از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با تأییدیه وزارت اطلاعات، مواد بیولوژیک (زیستی) و سموم شیمیایی حوزه کشاورزی و دام و طیور و نباتات و سموم سنواتی از وزارت جهاد کشاورزی، مواد سوختی و نفتی از وزارت راه و شهرسازی، پسماندهای حاصل از مواد خطرناک از سازمان حفاظت محیط‌زیست و مواد شیمیایی خطرناک از وزارت صنعت، معدن و تجارت با تأییدیه وزارت اطلاعات اقدام نمایند. تمامی مجوزهای حمل داخلی و یا عبوری (ترانزیت) مواد خطرناک صادرشده توسط واحدهای قانونی مربوط به مواد

خطرناک نه گانه مشمول این آیین نامه باید بر روی سامانه ملی مواد خطرناک پیش بینی شده در ماده (۱۵) این آیین نامه توسط واحد صادرکننده مجوز بارگذاری گردد.

ماده ۲۲- حمل و ورود هر گونه مواد خطرناک در قسمت حمل مسافر وسایل نقلیه عمومی ممنوع می باشد. حمل مواد خطرناک در قسمت حمل بار وسایل نقلیه عمومی حسب مورد تابع مقررات و ضوابط ملی و بین المللی و با اخذ مجوزهای لازم از واحدهای قانونی مربوط است.

ماده ۲۳- وزارت راه و شهرسازی شش ماه پس از اعلام مناطق حساس محیط زیستی در مجاورت شبکه حمل و نقل جادهای برون شهری توسط سازمان حفاظت محیط زیست، مسیرهای مجاز و ممنوع تردد مواد خطرناک را تعیین و طی برنامه زمان بندی با اولویت مسیرهای پر تردد نسبت به ایجاد توقفگاههای اضطراری وسایل نقلیه مواد خطرناک و انتشار نقشه موقعیت آنها اقدام نماید.

ماده ۲۴- مواد خطرناک صرفاً با مجوز دستگاه ذی ربط در انبارها و باراندازها نگهداری می شود و حریم ایمنی آن با سازههای مجاور با رعایت استانداردهای ملی و بین المللی صورت می گیرد. همچنین در مکان یابی انبارهای مواد خطرناک باید از چهار جهت دسترسی مناسب برای خودروهای سنگین آتش نشانی و امدادی برای استقرار بهینه در زمان رخداد حوادث و سوانح وجود داشته باشد و امکان سرایت آتش سوزی به املاک مجاور به حداقل میزان ممکن کاهش یابد.

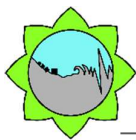
تبصره - دستگاههای موضوع بند (س) ماده (۱۴) قانون موظفند پیش نویس استانداردها و مقررات لازم و مختص مراکز خرید و فروش و انبارهای مواد خطرناک و همچنین استانداردهای مرتبط با برچسب محیط زیستی مواد خطرناک را ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و برای طرح و تصویب به واحدهای قانونی مربوط ارسال نمایند. استانداردهای ملی مربوط در بازه زمانی دوساله برابر فرایند تدوین استانداردهای ملی مورد بازنگری قرار می گیرند.

ماده ۲۵- در کلیه مراحل خرید، فروش، نگهداری و توزیع اقلام شیمیایی و زیستی خطرناک، رعایت دستورالعمل اجرایی شماره ۶۰/۲۳۵۹۲۸ مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۲ موضوع ثبت شناسنامه، اخذ و نصب شناسه کالای شیمیایی و زیستی خطرناک ابلاغی وزارت صنعت، معدن و تجارت توسط کارخانجات، کارگاهها، مراکز صنعتی و تولیدی بخش خصوصی، مراکز فروش داخلی، واردکنندگان و صادرکنندگان، اتحادیه صنف مواد شیمیایی و دستگاههای اجرایی ذی ربط الزامی است.

ماده ۲۶- کلیه دستگاههای اجرایی مرتبط با مواد خطرناک و متصدیان کالا موظفند کالا، تجهیزات، انبار، محل تولید و نگهداری و همچنین فرایند توزیع و حمل و نقل مواد خطرناک و هرگونه خسارات احتمالی متناسب با سطح کمینه خطر به شخص ثالث و محیط زیست و کارکنان مربوط به خود را بیمه نمایند. صدور یا تمدید هرگونه مجوز فعالیت و پروانه تخصصی و فنی مواد خطرناک منوط به رعایت کلیه الزامات یاد شده می باشد.

تبصره - پوشش بیمه ای تأسیسات هسته ای و فعالیت های پرتوی مطابق با قوانین و مقررات مربوط می باشد.

ماده ۲۷- به منظور جبران بخشی از خسارت های وارد شده به محیط زیست ناشی از حوادث و سوانح مواد خطرناک و تصادفات رانندگی مرتبط با حمل و نقل، انتقال و انتشار ناخواسته مواد مذکور، اخذ پوشش بیمه ای توسط حاملان و متصدیان مواد خطرناک الزامی است. شرایط بیمه نامه ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، توسط بیمه مرکزی

جمهوری اسلامی ایران با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست و اخذ نظر از دستگاه‌های ذی‌نفع تهیه و پس از تصویب در شورای عالی بیمه لازم‌الاجرا می‌گردد.

تبصره- در حوادث منجر به انتشار آلودگی در محیط زیست، عامل ایجاد آلودگی باید کلیه هزینه‌های امحای مواد آلوده و پاک‌سازی منبع آلاینده محیط زیست را پرداخت نماید.

ماده ۲۸- رعایت مفاد کلیه موافقت‌نامه‌های بین‌المللی در خصوص مواد خطرناک که به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده، توسط دستگاه‌های مسئول الزامی است.

ماده ۲۹- مصرف‌کنندگان و صاحبان مواد خطرناک از جمله آلاینده‌های آلی پایدار، آزیست، فلزات سنگین شامل سرب، کادمیوم، کروم، آرسنیک، جیوه و ترکیبات آن در هر شکلی از ماده اولیه، محصول و یا پسماند و فاضلاب، موظف به جلوگیری از انتشار خارج از محدوده مجاز این آلاینده‌ها در منابع محیط زیستی هستند.

تبصره- تعیین حدود مجاز انتشار آلودگی در منابع محیط زیستی توسط سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری دستگاه‌های مربوط ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه تدوین و برای اجرا به واحد قانونی مربوط ابلاغ می‌گردد.

ماده ۳۰- وزارت کشور موظف به تعیین محل‌های دفن پسماندهای خطرناک بر اساس ضوابط ابلاغی سازمان حفاظت محیط زیست پس از تأیید نهایی واحد قانونی مربوط می‌باشد. سازمان حفاظت محیط زیست موظف به نظارت بر حسن اجرای ضوابط مربوط است.

ماده ۳۱- تمامی پسماندهای خطرناک قبل از دفع نهایی، باید منطبق بر ضوابط و دستورالعمل‌های سازمان حفاظت محیط زیست و معیارهای هر گروه از مواد خطرناک نه‌گانه، توسط متصدیان کالا بی‌خطر یا کم‌خطر گردد.

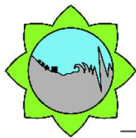
تبصره ۱- سازوکار لازم جهت دفع پسماندهای مواد پرتوزا توسط سازمان انرژی اتمی ایران با همکاری سازمان حفاظت محیط زیست طبق ضوابط و استانداردهای مربوط در نظر گرفته می‌شود.

تبصره ۲- جمع‌آوری و امحای پسماندهای آفت‌کش‌ها، سموم سنواتی، کودها و داروهای مورد استفاده در بخش کشاورزی باید منطبق بر ضوابط و دستورالعمل‌ها و تحت نظارت سازمان حفاظت محیط زیست توسط وزارت جهاد کشاورزی صورت پذیرد.

ماده ۳۲- در مصرف مواد خطرناک در محیط‌های کار، رعایت حد مجاز مواجهه شغلی کارکنان با عوامل زیان‌آور شیمیایی ضروری است.

ماده ۳۳- مسئولیت هرگونه سهل‌انگاری در تأمین و نگهداری و آماده‌به‌کار نگه‌داشتن تجهیزات ایمنی، اعلان و اطفای حریق متناسب با نوع ماده خطرناک بر عهده مسئول تأسیسات/متصدی کالا/متصدی حمل و نقل می‌باشد.

ماده ۳۴- در صورت فقدان تجهیزات لازم در داخل کشور برای تشخیص و رفع آلودگی توسط گروه‌های تخصصی مواد خطرناک در حوادث و سوانح، بر اساس تقسیم‌بندی نه‌گانه بند (۶) ماده (۱) این آیین‌نامه، ضروری است واحد قانونی مربوط تجهیزات لازم را با هماهنگی وزارت امور خارجه، گمرک جمهوری اسلامی ایران، وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان‌های مسئول هر یک از مواد خطرناک (مرتبط با مواد شیمیایی، زیستی (بیولوژیک) و پرتوزا) در کمترین زمان

ممکن از مبادی ذی ربط وارد کشور کند و با رعایت مراحل ثبت اموال در قالب سازمان مرتبط، با قید فوریت به مکان موردنظر برای استفاده منتقل نماید.

ماده ۳۵- کلیه دستگاه‌های موضوع بند (س) ماده (۱۴) قانون و متصدیان بناها و انبارهایی که در آنها مواد خطرناک نگهداری می‌شود، موظفند نسبت به تهیه طرح پاسخ به حوادث و سوانح محتمل ناشی از مواد خطرناک و تأمین امکانات لازم با روش‌های منطبق بر ارزیابی‌های مخاطره (ریسک)، مربوط به بناها و انبارها اقدام نمایند. همچنین دستگاه‌های یادشده باید نسبت به تهیه برنامه عملیات پاسخ به حوادث و سوانح ناشی از مواد خطرناک ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه اقدام و آن را به تأیید سازمان برسانند.

تبصره ۱- در بحران‌های ناشی از مواد خطرناک در سطوح ملی و استانی در صورت تشخیص فرمانده عملیات طبق ماده (۱۱) قانون، دستگاه تخصصی ذی ربط به عنوان فرمانده میدان و سایر دستگاه‌های اجرایی مربوط بسته به نوع ماده خطرناک، به عنوان دستگاه همکار اقدام می‌نماید.

تبصره ۲- مسئولیت پاسخ به شرایط اضطراری ناشی از مواد منفجره بر عهده ستاد کل نیروهای مسلح می‌باشد.

تبصره ۳- مسئولیت پاسخ به شرایط اضطراری ناشی از مواد زیستی (بیولوژیک) حوزه انسان، کشاورزی و دام به ترتیب بر عهده وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و جهاد کشاورزی می‌باشد.

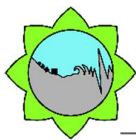
تبصره ۴- مسئولیت پاسخ به شرایط اضطراری داخل محدوده نیروگاه‌های هسته‌ای و تأسیسات هسته‌ای ناشی از وقوع حوادث و سوانح، بر عهده سازمان انرژی اتمی ایران طبق ضوابط موجود می‌باشد.

تبصره ۵- مسئولیت پاسخ به شرایط اضطراری ناشی از وقوع حوادث و سوانح داخل محدوده تأسیسات نفتی بر عهده وزارت نفت/ شرکت مالک و بهره‌بردار می‌باشد.

تبصره ۶- در صورت بروز حوادث و سوانحی که منجر به انتشار مواد پرتوزا به خارج از مرزها و نواحی تحت مسئولیت بهره‌برداران تأسیسات هسته‌ای و پرتوی می‌شوند، مطابق با طرح ملی آمادگی و مقابله با شرایط اضطراری پرتوی اقدام می‌گردد.

ماده ۳۶- مسئولیت پاسخ اولیه به حوادث و سوانح ناشی از کلیه مواد خطرناک در محدوده و حریم محل رخداد تا زمان رسیدن مسئول، بر اساس مفاد این آیین نامه بر عهده واحد/ اداره/ سازمان آتش‌نشانی می‌باشد.

ماده ۳۷- در محدوده‌های روستایی که فاقد واحد آتش‌نشانی مستقر می‌باشند، در صورت وقوع حوادث و سوانح مربوط به مواد خطرناک که منجر به وقوع بحران می‌گردد، مسئولیت عملیات پاسخ مطابق ماده (۱۱) قانون بر عهده فرمانده عملیات با همکاری دهیار می‌باشد. همچنین سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور موظف است نسبت به ایجاد سازوکار لازم در جهت شناسایی داوطلبان بومی آتش‌نشان در سطح روستاها با مسئولیت دهیاران و ارائه آموزش‌های تخصصی به داوطلبان اقدام نماید.

تبصره- مسئولیت تأمین تجهیزات حوزه پاسخ به حوادث ناشی از مواد خطرناک و آموزش‌های لازم در این خصوص به دهیاران در حوزه مواد خطرناک در محدوده روستاها بر عهده وزارت کشور (سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور) از طریق دهیاری‌ها می‌باشد.

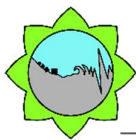
ماده ۳۸- مسئولیت پاسخ به حوادث و سوانح ناشی از مواد خطرناک در بنادر، خارج از شمول ماده (۱۱) قانون حفاظت از دریاها و رودخانه‌های قابل کشتیرانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی -مصوب ۱۳۸۹- و طرح ملی آمادگی، مقابله و همکاری در برابر آلودگی‌های نفتی و مواد خطرناک و سمی در دریا و رودخانه‌های قابل کشتیرانی موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۲۲۳۶/ت/۵۸۴۸۹- مورخ ۱۴۰۰/۳/۱، بر عهده دستگاه متولی ماده خطرناک در بنادر مذکور با همکاری سازمان بنادر و دریانوردی می‌باشد.

ماده ۳۹- سازمان با مشارکت دستگاه‌های موضوع بند (س) ماده (۱۴) قانون و وزارت راه و شهرسازی، موظف است ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، دستورالعمل و ضوابط مشخص جهت تعیین تکلیف مسئولیت سازمان‌ها و دستگاه‌های مسئول به‌منظور امداد رسانی به وسایل نقلیه حامل مواد خطرناک در زمان وقوع حوادث و شرایط اضطراری از جمله حوادث جاده‌ای حامل‌ها و ناوگان مواد شیمیایی خطرناک مانند واژگونی نفت‌کش‌ها، تأمین تجهیزات به‌منظور اطفای حریق در زمان آتش‌سوزی و انفجار، کمک‌های اولیه و امداد و نجات به مصدومین، جمع‌آوری و پاک‌سازی پسماندها و انتشار مهار نشده مواد خطرناک در محورهای مواصلاتی و جاده‌های کشور را تدوین و ابلاغ نماید.

ماده ۴۰- دستگاه‌های مسئول در عملیات پاسخ به وقوع حوادث و سوانح مواد خطرناک، در صورت تشخیص و نیاز به اطلاعات مربوط به هواشناسی متأثر از انتشار مواد خطرناک، موظف به استعلام از سازمان هواشناسی کشور می‌باشند و سازمان هواشناسی کشور موظف به همکاری و ارائه پاسخ مربوط در کوتاه‌ترین زمان ممکن می‌باشد.

ماده ۴۱- در صورت بروز حوادث منجر به انتشار مواد خطرناک، مطابق با سطح‌بندی حوادث و سوانحی که منجر به بحران می‌گردد، مسئولیت جمع‌آوری مواد و پسماندهای آلوده و خطرناک و نیز پاک‌سازی محیط‌زیست متناسب با سطح و نوع بحران، توسط فرمانده عملیات پاسخ و مطابق با طرح‌ها و برنامه‌های مصوب و ماده (۱۱) قانون و برنامه تعیین و انجام فرآیندهای نظارت سازمان حفاظت محیط‌زیست صورت می‌پذیرد. همچنین اداره کل مدیریت بحران استانداری‌ها، مسئولیت نظارت و هماهنگی با سازمان‌های مسئول صادرکننده مجوز بهره‌برداری به منظور جلوگیری از ادامه انتشار مواد در محیط و پاک‌سازی محل را خواهد داشت.

ماده ۴۲- به‌منظور ساماندهی اماکن و اشخاص فاقد پروانه تخصصی و فنی مواد خطرناک، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است نسبت به بررسی و در صورت تأیید مدارک نسبت به صدور مجوز فعالیت صادرات، واردات، میزان خرید مجاز، مصرف و یا توزیع این مواد با رعایت اسناد بالادستی امنیتی کشور از جمله مصوبات شورای امنیت کشور برای کلیه صنایع مصرف‌کننده یا توزیع‌کننده مجاز مواد خطرناک اقدام نماید و در صورت عدم تأیید مدارک و ادامه فعالیت اماکن و اشخاص فاقد پروانه تخصصی و فنی مواد خطرناک نسبت به جمع‌آوری آنها با همکاری وزارت کشور اقدام نماید.

تبصره ۱- متصدی کالا موظف است هر ساله نسبت به درخواست بازدید فنی و تمدید پروانه بهره‌برداری ایمن اقدام نماید. در صورتی که نوع مواد خطرناک تولیدی و یا نگهداری شده توسط متصدی کالا تغییر نماید و یا در وضعیت دارنده پروانه بهره‌برداری تغییری ایجاد گردد، متصدی کالا موظف است نسبت به درخواست بازدید فنی و اخذ گواهی‌نامه ایمنی جدید از وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام نماید. دستگاه‌های صادرکننده مجوز موظف به نظارت دوره‌ای پروانه بهره‌برداری متصدیان کالا می‌باشند.

تبصره ۲- صدور مجوز در خصوص مؤسسات پژوهشی، درمانی و مراکز پزشکی، دامپزشکی و گیاه‌پزشکی دارای مواد خطرناک، پس از اخذ مجوز از دستگاه مسئول، پروانه کار متقاضی به ترتیب از سوی وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و جهاد کشاورزی صادر خواهد شد.

ماده ۴۳- متصدیان کالا، حمل و نقل و توزیع مواد خطرناک موظفند موارد زیر را در کوتاه‌ترین زمان ممکن متناسب با نوع ماده خطرناک به واحد قانونی مربوط به شرح زیر اعلام کنند:

- ۱- توقف یا تعلیق بهره‌برداری از مواد خطرناک و اعلام به دستگاه مسئول صادرکننده پروانه.
- ۲- مفقود شدن و یا سرقت مواد خطرناک و اعلام به نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و دستگاه مسئول تخصصی.
- ۳- هرگونه شرایط منجر به حوادث و سوانح، اخلاف، عیب و یا تغییرات در رابطه با مواد خطرناک که احتمال افزایش مخاطرات بالقوه برای جان افراد را دربرداشته باشد و اعلام برای پاسخ اولیه به واحد/ اداره / سازمان آتش‌نشانی.
- ۴- سوانح ناشی از بهره‌برداری از مواد خطرناک و اعلام برای پاسخ اولیه به واحد/ اداره / سازمان آتش‌نشانی.

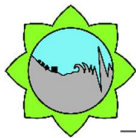
ماده ۴۴- در صدور مجوز ساخت هرگونه بنا با کاربری مسکونی، تجاری، تفریحی و اراضی با کاربری عمومی از قبیل فضای سبز در اطراف تأسیسات و تجهیزات مرتبط با مواد خطرناک، لازم است کلیه مفاد آیین‌نامه اجرایی قانون تعیین حریم حفاظتی-امنیتی اماکن و تأسیسات کشور موضوع تصویب‌نامه شماره ۲۲۸۷۱-۹۷/م/ت/۵۲۲۴۴-۵ مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۷ رعایت گردد.

ماده ۴۵- بهره‌برداری از تأسیسات مواد خطرناک منوط به انجام بازبینی ایمنی پیش از راه‌اندازی تأسیسات مذکور توسط بهره‌برداران مواد خطرناک یا مشاور ذی صلاح می‌باشد.

ماده ۴۶- شهرداری‌ها موظفند ضمن بررسی مجوزهای لازم جهت صدور پروانه ساختمانی مربوط به اماکن مواد خطرناک، نسبت به بازبینی دوره‌ای مجوزهای صادرشده از دستگاه مربوط اقدام نمایند.

ماده ۴۷- در صورت عدم رعایت ضوابط و دستورالعمل‌های مندرج در این آیین‌نامه، برابر با ضوابط و مقررات سازمان‌ها و دستگاه‌ها در تولید، مصرف، نگهداری و حمل مواد خطرناک، با متخلفان برخورد خواهد شد.

ماده ۴۸- در صورت تخلف شرکت‌های خصوصی از مقررات و ضوابط این آیین‌نامه، با اعلام واحد قانونی مرتبط، دستگاه مسئول موظف است طبق مقررات و ضوابط مربوط، نسبت به صدور اخطار مهلت‌دار و یا لغو/ تعلیق پروانه/ مجوز شرکت خاطی اقدام لازم را به عمل آورد. رفع تعلیق صرفاً منوط به انجام اقدامات اصلاحی با تأیید واحد قانونی مربوط می‌باشد.

ماده ۴۹- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است در چهارچوب ماده (۹۶) قانون کار -مصوب ۱۳۶۵،

کارگاه‌های مشمول قانون کار را از حیث رعایت ضوابط نگهداری، حمل و مصرف مواد خطرناک در محیط‌های کار مورد بازرسی مستمر قرار دهد و در صورت مشاهده هرگونه تخلف، در چهارچوب آیین‌نامه کمیته حفاظت فنی و بهداشت کار و سایر قوانین و مقررات مربوط اقدام مقتضی را اعمال نموده و حسب مورد بر اساس گروه ماده خطرناک موضوع را به واحد قانونی ذی‌ربط گزارش دهد.

ماده ۵۰- سازمان موظف است با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط، نسبت به تبیین حدود و وظایف هر یک از سازمان‌ها و نهادهای مسئول برای جلوگیری از وقوع حوادث و سوانح -در چهارچوب وظایف قانونی آنها- و تدوین سازوکار اجرایی مناسب در زمان سرقت، مفقود شدن و هرگونه سوءاستفاده احتمالی از مواد خطرناک اقدام نماید.

ماده ۵۱- کارگروه مواد خطرناک با حضور نمایندگان دستگاه‌های موضوع بند (س) ماده (۱۴) قانون و وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور و سازمان‌های حفاظت محیط‌زیست، ملی استاندارد ایران و مدیریت بحران کشور تشکیل می‌گردد. کارگروه مذکور تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های موردنیاز مربوط به این آیین‌نامه، تدوین و به‌روزرسانی فهرست مواد خطرناک و هماهنگی و نظارت بر دستورالعمل‌هایی که توسط دستگاه‌های مسئول تهیه می‌شود را بر عهده دارد. دبیرخانه کارگروه مواد خطرناک در سازمان مستقر و رئیس این کارگروه رئیس سازمان است.

ماده ۵۲- وزارت راه و شهرسازی موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه با همکاری کارگروه مواد خطرناک و سازمان، نسبت به تهیه و به‌روزرسانی دستورالعمل‌های اجرایی حمل و نقل جاده‌ای، دریایی، هوایی و ریلی مواد خطرناک اقدام نماید.

ماده ۵۳- دستگاه‌های اجرایی متولی این آیین‌نامه موظفند پیشنهادهای مربوط به اعتبارات مورد نیاز اجرای آیین‌نامه را پس از تأیید سازمان، به سازمان برنامه و بودجه کشور برای پیش‌بینی در لوایح بودجه سنواتی ارائه نمایند.

ماده ۵۴- مسئولیت تأمین ایمنی و پاسخ به فرایند خرید، تولید، نگهداری و حمل و مصرف مواد خطرناک مرتبط با موارد نظامی در نیروهای مسلح به عهده نیروهای مسلح و تابع مقررات مربوط است و مشمول این آیین‌نامه نمی‌باشد.

ماده ۵۵- نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه بر عهده سازمان است و تمامی دستگاه‌های ذی‌ربط در حوزه کاری خود موظف به نظارت دقیق در این زمینه بوده و موظفند گزارش نظارت خود را به طور سالانه مطابق قالب درخواستی به سازمان منعکس نمایند.